

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 363/2024-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Martinom Olosom, advokátom, Karola Kašjaka 1, Rajecké Teplice, proti výroku o náhrade trov konania uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 42Cob/18/2024 z 29. februára 2024 takto

r o z h o d o l :

- Výrokom o náhrade trov konania uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 42Cob/18/2024 z 29. februára 2024 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Výrok o náhrade trov konania uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 42Cob/18/2024 z 29. februára 2024 **zrušuje a vec mu vracia** na ďalšie konanie.
- Krajský súd v Banskej Bystrici **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a práv na spravodlivé

súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a ochranu majetku podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozhodnutím o náhrade trov konania v civilnom spore.

II.

2. Žalobca sa proti žalovanému sťažovateľovi (konateľovi obchodnej spoločnosti) žalobou podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku domáhal zaplata 12 500 eur. Tvrdil, že bol oprávnený v exekúcii proti obchodnej spoločnosti, sťažovateľ mal svoj dlh voči obchodnej spoločnosti po doručení exekučného príkazu zaplatiť jemu a tento dlh – zmluvná pokuta sťažovateľa voči obchodnej spoločnosti vznikol podľa § 11 ods. 2 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, keďže sťažovateľ ako konateľ obchodnej spoločnosti v rozpore so svojimi povinnosťami nepodal návrh na vyhlásenie konkurzu na majetok predĺženej obchodnej spoločnosti. Okresný súd rozsudkom zo septembra 2023 žalobu proti sťažovateľovi zamietol. Z dvoch exekúcií proti obchodnej spoločnosti nepovažoval za preukázané, že hodnota záväzkov obchodnej spoločnosti prevyšuje hodnotu jej majetku. Sťažovateľ tak neporušil povinnosť podať návrh na vyhlásenie konkurzu.

3. Proti rozsudku okresného súdu sa žalobca odvolal a deň na to žalobu zobrať späť. Z výmazu obchodnej spoločnosti z obchodného registra k 27. septembru 2023 vyvodil, že jeho pohľadávka voči sťažovateľovi zanikla. Sťažovateľ so zastavením konania súhlasil, no žiadal priznať náhradu trov konania, keďže žalobca jej späťvzatím zaviniť zastavenie konania.

4. Krajský súd po pripustení späťvzatia žaloby, zrušení rozsudku okresného súdu a zastavení konania ústavnou sťažnosťou namietaným výrokom žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal, keďže žiadna zo strán zastavenie konania nezavinila a žalobca bol v čase podania žaloby aktívne legitimovaný na jej podanie. Základným predpokladom poddĺžnickej žaloby a pokračovania v konaní je existencia práva povinného proti poddĺžníkovi. Okresný súd prisvedčil žalobcovi, že ak bola obchodná spoločnosť vymazaná z obchodného registra, žaloba svoju dôvodnosť stratila, hoci z hľadiska procesného bola podaná dôvodne. Z toho bez ohľadu na zamietnutie žaloby rozsudkom okresného súdu treba dospieť k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne. Podľa krajského súdu výmaz obchodnej spoločnosti z obchodného registra nedokazuje, že hmotnoprávny nárok žalobcu uplatnený žalobou by bol úspešný. Zastavenie konania pre výmaz obchodnej spoločnosti nemožno pričítať sťažovateľovi, keďže konanie o výmaz začalo ešte v roku 2019, keď nemohol vedieť o podaní žaloby.

III.

5. Podľa sťažovateľa úvahy a závery krajského súdu neobstoja a sú zmätočné. Krajský súd si v argumentácii odporuje a viaceré úvahy nemajú oporu v zákone. Rozhodnutie je preto arbitrárne. Podľa sťažovateľa sa krajský súd vôbec neorientoval v procesnej situácii. Zastáva názor, že žalobca podal od počiatku zjavne nedôvodnú žalobu a jeho odvolanie bolo špekulatívne tak, aby sa vyhol náhrade trov konania, ktorého zastavenie späťvzatím žaloby zaviniť.

6. Krajský súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že kritériom pri rozhodovaní o náhrade trov konania bolo posúdenie dôvodnosti podanej žaloby nie z hmotného, ale z procesného hľadiska. Úspech sťažovateľa na okresnom súde tak nevlýva na rozhodnutie o náhrade trov konania po späťvzati žaloby. Mohlo by tomu tak byť len pri zjavnej nedôvodnosti žaloby, čo nebolo vyslovené. Zavinenie na zastavení konania ani jednej zo strán nebolo zistené. To vylučuje arbitrárnosť. Naopak, namietaný výrok je spravodlivý a v súlade so zákonom.

7. Žalobca v konaní o ústavnej sťažnosti ako zúčastnená osoba uviedol, že sťažovateľ podsúva svoj právny názor bez ohľadu na doterajšiu súdnu prax a namietaným uznesením nebolo porušené žiadne jeho právo. Je toho názoru, že on je jediným poškodeným, keď nemá zaplatený tovar, ktorý dodal vymazanej obchodnej spoločnosti a jej výmazom stratil aktívnu vecnú legitimitáciu.

IV.

8. Prístup ústavného súdu k rozhodnutiam civilných súdov o náhrade trov konania vychádza z toho, že ich skutkové a právne závery môžu byť predmetom kontroly ústavného súdu len vtedy, ak sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neudržateľné, a zároveň majú za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00). Na tento výklad nadväzuje rozhodovacia činnosť ústavného súdu, ktorá zdôrazňuje jeho zdržanlivosť k výkladu zákonného práva o náhrade trov konania, keďže problematika trov konania má akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania treba uchýľovať iba výnimočne pri zistení extrémneho zásahu do základného práva (II. ÚS 78/03, III. ÚS 470/2021).

9. Podľa § 256 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Konanie o žalobe proti sťažovateľovi bolo zastavené z dôvodu, že žalobca zobral žalobu späť. Preto späťvzatím žaloby, prejavom svojej vôle ďalej nepokračovať v uplatňovaní svojho práva, žalobca zavinil, že krajský súd musel podľa § 370 ods. 1 CSP konanie o jeho žalobe zastaviť, a to bez toho, aby k tomuto procesnému úkonu mal akýkoľvek iný rozumný dôvod. Nesprávna je právna predstava či už žalobcu, alebo krajského súdu, podľa ktorej po výmaze obchodnej spoločnosti nebolo možné poddĺžnickej žalobe vyhovieť z dôvodu zastavenia exekúcie proti obchodnej spoločnosti. Tento jediný argument krajského súdu prevzatý z prirodzene cielenej argumentácie žalobcu je zjavne mylný. Výmaz obchodnej spoločnosti mal za následok zastavenie exekúcie. To však neznamená, že by z tohto dôvodu mala zaniknúť žalobcom poddĺžnicou žalobou uplatnená pohľadávka. Na tento záver nie je žiadny zákonný podklad a celkom prirodzene ho nielen žalobca, ale ani krajský súd vo svojej argumentácii nepomenovali. Namiesto toho sa uchýľujú k argumentom o nenormatívnej spravodlivosti.

10. Žalobca mohol naďalej trvať na poddĺžnickej žalobe, keďže predpokladom jej dôvodnosti podľa § 109 ods. 1 Exekučného poriadku bolo len to, že sťažovateľ ako dlžník povinného nevyplatil exekútorovi pohľadávku bezodkladne po tom, keď sa mu doručil exekučný príkaz. Zastavenie exekúcie pre zánik dlžníka s tým nemá nič spoločné. Exekučný poriadok s výmazom povinnej obchodnej spoločnosti nijak nespája zánik nároku, ktorého základom je § 109 ods. 1 Exekučného poriadku. Právne závery krajského súdu sú tak zjavné mylné. Preto namietaným výrokom uznesenia krajského súdu došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a vlastníť majetok podľa čl. 20 ústavy a jeho práv na spravodlivé súdne konanie

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu. Preto bolo ústavnej sťažnosti v tejto časti podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyhovené a výrok uznesenia krajského súdu o náhrade trov konania bol zrušený s tým, že vec sa krajskému súdu vracia na ďalšie konanie.

11. Nebol dôvod vyhovieť ústavnej sťažnosti z dôvodu porušenia základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Krajský súd sťažovateľovi v konaní poskytol rovnaké procesné práva. To, že rozhodol mylne so základným právom na rovnosť účastníkov konania, nemá nič spoločné.

V.

12. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu krajský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátom. Ich výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti – 2 x 343,25 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 uvedenej vyhlášky (2 x 13,73 eur) zvýšené o daň z pridanej hodnoty, pretože advokát sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty, predstavuje 856,75 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu